

Riny in Boeken

Beste mensen,

De boekenwereld lijkt soms wat op Hollywood. De filmindustrie heeft z'n Oscar, Gouden Palm, Gouden Kalf, Gouden Leeuw, Gouden Beer, (opvallend veel dierennamen en goud overigens) en het boekenvak heeft o.a. z'n Ako literatuurprijs, Libris literatuurprijs, P.C.Hooftprijs Gouden Uil, Gouden Griffel en Gouden Strop (ook hier ontbreekt het goud niet).

Al deze prijzen zijn beoordeeld door een vakjury en krijgen veel publiciteit (en de winnaar een som geld).

Wat opvalt is dat de prijs lang niet altijd naar de gedoodverfde winnaar gaat.

Integendeel, regelmatig gaat de prijs naar onbekende auteurs. Wie kende de Belgische auteur Bernard Dewulf die vorige maand de de Libris Literatuurprijs prijs kreeg? Wie kende Bram Dehouck die 1 juni de Gouden Strop voor het beste spannende boek ontving?

Niets ten nadele van jury's maar het publiek oordeelt vaak anders. Dat geldt ook voor de Nederlandse Kinderjury die altijd een ander boek bekroont dan de keuze van de "volwassen" jury die de Gouden Griffel uitreikt.

Gelukkig is er ook de jaarlijkse publieksprijs waarbij "gewone boekenlezers" kunnen stemmen welk boek hen het meest geraakt heeft. Een aantal boeken

wordt genomineerd voor die publieksprijs en de leden van de kernjury beslissen mee welk boek zich "boek van het jaar 2010" mag noemen.

Iedere boekenliefhebber kan zich aanmelden voor deze kernjury tot 28 juni a.s.

Als je in de jury komt krijg je de 6 genomineerde boeken cadeau. Je moet daar uiteraard een oordeel over geven, maar je maakt ook nog eens kans op de hoofdprijs: elke week een boek t.w. van € 20,- uitzoeken!

Geïnteresseerd?

Aanmelden kan via: www.nspublieksprijs.nl

En nu genoeg over prijzen en jury's. We lezen allemaal omdat we van boeken houden, literaire, spannende of informatieve.

Deze maand is de maand van het spannende boek. Inmiddels bijna net zo bekend als de boekenweek. Er zijn veel acties rond dat spannende boek; voor een aantal titels is er een tijdelijke prijsverlaging en voor andere titels geldt: 3 halen, 2 betalen!

En net zoals u in de boekenweek een cadeautje krijgt van uw boekhandel, krijgt u dat in de maand juni ook. Charles den Tex schreef de mini-thriller: "Onmacht". Zolang de voorraad strekt krijgt u dat cadeau als u voor € 12,50 aan Nederlandstalige boeken koopt.

Groetjes,
Riny Polman

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Mijn verhaal jouw verhaal
- Vrouwen die lezen zijn gevaarlijk
- Aanbevolen boeken
- Paul Troost: Over de grens
- Colofon

Mijn verhaal, jouw verhaal

Ieder mens heeft een verhaal. Misschien is dat de voornaamste reden voor het plezier in het lezen ervan. Wij zoeken herkenning en verlangen tegelijkertijd iets nieuws. We vinden houvast in de rode draad en hopen ook verrast te worden. Voor deze een-na-laatste aflevering las ik vier verhalenbundels. Al lezende ontdekte ik dat de verhalen altijd draaien om één van de vragen uit het bekende rijtje: wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe. De schrijver behandelt zo'n vraag en geeft er geen antwoord op. Drie van de vier boeken zijn van Russische schrijvers, het vierde is van een onbekende Hongaar. De Russen omspannen de negentiende, de twintigste en het eerste decennium van de eenentwintigste eeuw, de Hongaar is een typische twintigste-eeuwer. We pakken de boeken bij hun kop.

De grootste Russische verhalenverteller is Anton Tsjechov (1860-1904). Dit jaar verscheen het vijfde en laatste deel van zijn *Verzamelde verhalen*. Als je dit laatste deel uit hebt, ben je 269 verhalen rijker geworden en heb je de ziel van evenveel mensen cadeau gekregen. Mijn favoriet in deel 5 van deze prachtige boekenreeks is *De Anna-orde*, waarin een man de vrouw Anna trouwt teneinde de orde van Sint Anna tweede klasse plus de bijbehorende status te verkrijgen. Elke samenvatting faalt, lees zelf wat er gebeurt als deze man de felbegeerde tweede Anna-orde omgehangen krijgt.

De bundel *Moderne Russische verhalen* is een dikke pil, die begint wanneer Tsjechov ophoudt en eindigt met een verhaal uit 2008. Stop je met lezen dan heb je de Eerste Wereldoorlog, de Russische revolutie, het Stalintijdperk inclusief de Tweede Wereldoorlog, de langzame ineenstorting van de Sovjet-Unie en het nieuwe Rusland meegemaakt. De verhalen zijn wisselend, soms bizar, soms sprankelend, soms verrassend, maar altijd geven ze interessante inkijkjes in de wereld die wij zo slecht kennen. Hoogtepunt voor mij is het verhaal van Boris Pilnjak: *Verhaal over hoe verhalen ontstaan*. Hoe het leven van een Russische vrouw in Japan een verhaal wordt, dit vind je nergens zo indringend beschreven.

Wat verwacht je van een verhalenbundel met de titel *En de zon komt op*? De voor het eerst vertaalde auteur Anatoli Gavriloov vertelt dat de zon aan het einde van de dag weer ondergaat. In zijn verhalen ontmoeten we het volstrekte tegendeel van het socialistisch realisme dat de norm was toen deze in 1946 geboren schrijver opgroeide. Cynisme van de zwartste soort levert hij, die alleen verdraaglijk is omdat alle franje uit de tekst is weggesneden. Het is wennen. Veteranenverdriet wordt ijzingwekkend beschreven in *Je ziet hem*, een verhaal van net anderhalf kantje. Nog somberder is *Memorabele data*. Een mooie verzameling, maar neem die niet op vakantie mee.

De kortste korte verhalen vond ik in *One minute stories*, een Engelse vertaling die ik kocht in Hongarije. István Örény (1912-1979) vertegenwoordigt met zijn levensgeschiedenis de hele Hongaarse twintigste eeuw. Zijn *One minute biography* besluit een serie opmerkelijke

verhalen die variëren van vijf regels tot vijf pagina's. Ik vertaal er een:

Advertentie, rubriek nostalgie.

Zeer dringend aangeboden een tweekamerappartement met ingebouwde keuken op de derde verdieping aan het Joliot Curieplein, uitkijkend op de Adelaarsheuvel; ruilen voor een tweekamerappartement met ingebouwde keuken op de derde verdieping aan het Joliot Curieplein, uitkijkend op de Adelaarsheuvel. Zonder financieel oogmerk.

Met deze boeken vol verhalen kom je elke zomer, herfst en winter door.

Noud Bles

Anton Tsjechov: *Verzamelde verhalen, deel 5*, 2010, Uitgeverij Van Oorschot, prijs € 39,-

Arthur Langeveld en Madeleine Mes (samenstellers): *Moderne Russische verhalen*, 2009, Uitgeverij Atlas, prijs € 44,90

Anatoli Gavriloov: *En de zon komt op, en 53 andere verhalen*, 2010, Uitgeverij Douane, prijs € 18,50

István Örkény: *One minute stories*, 2007, Corvina Books Ltd., Boedapest, prijs: HF 2000 (€ 8,-) Arena, prijs € 12,50

Alle bijdragen in de rubriek Van Boeken Bezeten die vanaf april 2002 in de nieuwsbrief zijn verschenen, kunt u terugvinden op de website van Noud Bles: <http://www.noudbles.nl>, kies: publicaties, columns, columnarchieff.

Vrouwen die lezen zijn gevaarlijk!

Het VWO eindexamen geschiedenis van dit jaar had een vraag over de politieke en culturele aspecten van "het geletterd" zijn van de Nederlandse vrouw in de 17^e eeuw en de beoordeling daarvan door de Spaanse militair Alonso Vasques in 1624 (tijdens de 80-jarige oorlog)

"De Nederlandse vrouwen zijn weetgierig en wel in die mate dat allen of vrijwel allen uit deze streken, ketterse denkbeelden hebben. Zij lezen gaarne en daar er nu niemand is die dit belet of enig toezicht op haar lectuur uitoefent, krijgen zij allerlei ketterse dwalingen en verboden boeken in handen en lezen die. De vrouwen zijn nu echter zo verblind en tevens weetgierig, dat zij, zonder zich van haar dwalingen bewust te zijn, zich in die boeken verdiepen; aldus krijgen zij de uiteenlopende ketterse denkbeelden waarmee zij behept zijn, evengoed als de mannen trouwens, want er zijn er maar weinigen die hieraan ontsnappen, zó er al iemand aan ontkomt"

De Nederlandse vrouw was mede door haar "leeshonger" beter uitgerust maatschappelijk goed te functioneren. Ze had ook meer rechten. Ze mocht meer dan de niet-Nederlandse vrouw uit die tijd.

Dit bleef zo tot het begin van de 19^e eeuw. Daarna werden haar mogelijkheden meer en meer ingeperkt. Pas tijdens de 1^e, 2^e (en 3^e??) feministische golf werd de situatie van de vrouw gaandeweg weer beter.

Petra Peeters

NB. Bij de afdeling kunstboeken ligt een boek met bovengenoemde titel. Het laat allerlei lezende vrouwen in de kunst zien.

Maand van het spannende boek: aanbevolen

Henning Mankell: *De gekwelde man*

Als een gepensioneerde marine officier verdwijnt, die ook nog de schoon-vader is van zijn dochter, komt Wallander een gigantisch geheim op het spoor. Daarmee wordt een donkere wolk in zijn eigen leven zichtbaar. Een bijzonder spannend boek!

prijs € 19,90 (ing)

Kjell Eriksson: *De man uit de bergen*

Manuel Alavez is een Mexicaanse Zapoteek. Zijn beide broers zijn slachtoffer geworden van wat de indianen "de man uit de bergen" noemen, een oplichter die je lokt met rijkdom en er vandoor gaat met je ziel. De ene broer heeft het niet overleefd, de ander zit een gevangenisstraf uit in Zweden voor drugshandel. Als Manuel zijn broer in Zweden opzoekt, ontdekt hij dat de oplichter een restaurant heeft in Upsala. Hij zint op wraak.

prijs € 19,90 (ing)

Roslund&Hellström: *Het meisje onder de straat*

Wanneer plotseling drieënveertig Roemeense straatkinderen op het Zweedse politie bureau staan en er tegelijkertijd in de kelder van het ziekenhuis het verminkte lijk van een vrouw wordt gevonden, wordt commissaris Ewert Grens en zijn collega's in een razend tempo in een nachtmerrie gesleurd die hen naar de wereld onder het straatasfalt voert. De zogenaamde welvaartsstaat blijkt ook een totaal ander gezicht te hebben als de putdeksels letterlijk worden gelicht!

prijs: € 19,90 (ing)

Karin Alvtegen: *Schaduw*

De zieke Nobelprijswinnaar Axel Ragnerfeldt is behoorlijk van slag als zijn voormalige huishoudster overlijdt. In dat "perfecte" leven komt namelijk een geheim voor dat zijn eeuwige roem volledig zal doen verdwijnen. Verlamd door een beroerte moet hij machteloos afwachten of en zo ja wanneer zijn geheimen naar boven komen.

prijs € 19,90 (ing)

René Appel: *Alles waar ik spijt van heb*

Doktersassistente FransienWagtendonk heeft het moeilijk als haar vader onverwacht komt te overlijden. Gelukkig ondervindt ze veel steun van haar buurvrouw Tosca. Toch ziet ze pas echt een nieuwe toekomst als Rob Laarman op haar pad verschijnt. Fransien en Rob trouwen, maar al snel komen de twijfels. Hoe zit het met het verleden van Rob? Waar voert hij eigenlijk zijn werk uit? Buurvrouw Tosca wakkert het wantrouwen aan, maar de vraag welke rol haar eigen belangen daarbij spelen, groeit met de dag. Een verhaal vol dreiging, mysterie en verrassende wendingen, over een vrouw die de greep op haar leven lijkt te verliezen.

prijs € 19,95 (ing)

Over de grens

De man die me ooit vertelde dat hij het niet nodig vond naar India te liften omdat 'je jezelf toch meeneemt', heeft me aan het denken gezet, maar me er niet van weerhouden meermalen huis en haard te verlaten om het onbekende te ervaren. Maar zijn opmerking blijft interessant en actueel. Waarom gaan we op pad, wat verwachten we van een reis?

In 'De kunst van het reizen' voert Alain de Botton de negentiende-eeuwse 'geblaseerde, misantropische held en aristocratische graaf' Des Esseintes op die zelden zijn villa verliet om niet te worden geconfronteerd met 'de lelijkheid en achterlijkheid van anderen'. Hij bestudeerde de wereld vanuit zijn studeervertrek en toen hij eindelijk de moed kon opbrengen naar Londen te gaan, merkte hij tot zijn grote schrik dat boeken, schilderijen en platen maar een deel van de werkelijkheid verbeelden. Zijn levensopvatting getrouw bleef hij niet lang van huis. De Botton haalt Des Esseintes niet voor niets aan, want ook hij ervaart op een vakantie op Barbados de discrepantie tussen verwachting en werkelijkheid, en, na een meningsverschil met zijn vriendin, dat je 'psychologische beslommeringen' niet achter kunt laten. Wie weleens met het gezin op kampeervakantie is geweest, weet waar De Botton op doelt.

Toch staat Des Esseintes met zijn voorkeur voor non-fysiek reizen niet alleen. Denken is de enige methode om de wereld te leren kennen, is een opvatting die diametraal staat tegenover de visie dat kennis vooral op te doen is door *lijfelijk in de Umwelt* rond te dolen.

Caroline van Bergen - reisleidster, psychologe en filosofe - bespeurt in deze tegenstelling een 'lang en diepgeworteld verschil in opvatting onder filosofen', namelijk de ratio tegenover de onmiddellijke gewaarwording als bron van kennis. In haar boek

'Over de grens, filosofie op reis' beschrijft ze de geschiedenis van het reizen vanuit historisch-sociologisch perspectief en koppelt haar exposé aan ontwikkelingen in de filosofie. De discrepantie tussen ratio en fysieke gewaarwording is volgens haar alleen te begrijpen als we weten hoe we in het Westen in de loop der tijd tegen ons lichaam en de natuur zijn

gaan aankijken. Ze constateert een kentering in het denken daarover bij de romantiek. Daarvoor, vooral in de verlichting, heerste het superioriteitsgevoel van de mens ten opzichte van de zielloze, vreemde en zelfs vijandige natuur.

Dit verandert, want de mens wil de natuur begrijpen

en beheersen - Francis Bacon: 'kennis is macht' -, of bekeert zich zoals Jean Jacques Rousseau tot de natuur als 'bron van zuiverheid en onschuld'. Later roemt Nietzsche wandelen als dé manier om inzicht te krijgen. Zijn filosofische beschouwingen zijn volgens Van Bergen doordrongen van een besef van lichamelijkheid. Met de zintuigen als instrument dichten we de kloof tussen mens en natuur.

Eigenlijk is Van Bergens boek een soort ideeëngeschiedenis waarin een samenspel van historische, sociologische en filosofische factoren, en ontwikkelingen in wetenschap en kunst het fenomeen reizen verklaart. We leren van haar hoe het gekomen is dat de familie Polman een weekje Toscane belangrijk vindt en waarom duizenden op de fiets de Alpe d'Huez beklimmen of musea bezoeken. Van Alain de Botton leer ik dat er nog een manier van reizen is. In 1790 beperkte Xavier de Maistre, een groot reiziger in de klassieke zin van het woord, zijn reis tot een verblijf in zijn kamer en in 'Nachtelijke expeditie door mijn slaapkamer' waagt hij zich wat verder tot de vensterbank om zich daar af te vragen waarom we zo weinig bij die prachtige, vertrouwde sterrenhemel stilstaan. Ruim een eeuw later kwam Marcel Proust tot een soortgelijke conclusie en verwoordde misschien wel de ware aard die een reiziger zich eigen moet maken: 'De werkelijke ontdekkingsreis bestaat niet uit het zoeken van nieuwe landschappen, maar in nieuwe ogen hebben.'

Paul Troost

Alain de Botton (2009). *De kunst van het reizen*

Caroline van Bergen (2005). *Over de grens, filosofie op reis*

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bommel. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Informatie:

Boekhandel Polman

Dorpsstraat 42

6681 BN Bommel

T: 0481 - 453 145

F: 0481 - 454 419

W: www.boekhandelpolman.nl

E: info@boekhandelpolman.nl

Bijdragen van:

- Noud Bles
- Paul Troost
- Petra Peeters
- Riny Polman

Eindredactie:

- Frans Polman